

NIE DLA KOPALNI CYNKU I OŁOWIU

KOPIA

Stowarzyszenie „Nie dla kopalni cynku i ołowiu”, ul. Zaparkowa 23, 42-400 Zawiercie, e-mail: stowarzyszenie@niedlakopalni.org

22/04/2018

Zawiercie, 11.04.2018r.

*St. P. Baalene
+ WK. 90*

RADA POWIATU ZAWIERCIAŃSKIEGO
Przewodniczący Rady
Jarosław Kleszczewski

Stowarzyszenie Nie dla Kopalni Cynku i Ołowiu z zainteresowaniem zapoznało się z relacją z prezentacji Rathdowney Polska sp. z o.o. na sesji Rady Powiatu w dniu 30 marca br. Pytania zadane przez Radnych a także Pana Starostę i Pana Burmistrza Poręby wskazują na ugruntowaną wiedzę na temat planowanej inwestycji.

Ponieważ niektóre podane podczas prezentacji informacje pozostają w sprzeczności ze znanymi nam faktami, pozwalamy sobie przesłać komentarz Stowarzyszenia, które bardzo szczegółowo analizuje wszystkie dokumenty związane z projektem.

Proszę zauważyć, że Stowarzyszenie nie obawia się przedstawiać swoje i ekspertów opinie, kopiować i udostępniać prowadzoną korespondencję. Natomiast Rathdowney w Polsce udostępnia jedynie kilkustronicowy folder, zawierający typowe i ciągle powtarzane informacje marketingowe. Nagrywane przez nas sesje i spotkania z udziałem Rathdowney Polska sp. z o.o. oraz informacje z kanadyjskich stron inwestora i Giełdy w Toronto stanowią więc nieocenione źródło informacji.

Rathdowney Polska Sp. z o.o. KRS 0000315209, której jedynym wspólnikiem jest Rathdowney Resources (Luxemburg) S.A.R.L., kanadyjskiego przedsiębiorcy Rathdowney Resources Ltd, zajmuje się przygotowaniem projektów górniczych w celu ich korzystnego zbycia, sam nie będąc rzeczywistym inwestorem.

Na ten moment informacje ze strony Rathdowney Resources Ltd oraz Giełdy w Toronto, wskazują że:

- Całkowite aktywa tej firmy wg stanu na koniec września 2017 wynosiły zaledwie 3,89 mln. dolarów kanadyjskich czyli 10,8 mln. złotych, co czyni niemożliwym finansowanie budowy kopalni za 1 mld. zł. W przemyśle wydobywczym na sfinansowanie projektu trzeba mieć minimum 50 % kosztów budowy kopalni oraz na pozostałe finansowanie trzeba mieć zagwarantowane umowy o odbiór produkcji.
- Spółka nigdy oficjalnie nie poinformowała, że ma pieniądze na tę inwestycję, pośrednim dowodem na ten fakt są nie tylko dane z giełdy ale niski kurs akcji tej firmy co potwierdza, że jest to wyłącznie niewielki podmiot próbujący zaistnieć w świecie, gdzie działają duże koncerny wydobywcze.
- Władze firmy nie podjęły decyzji o realizacji inwestycji.

W kraju Rathdowney Polska sp. z o.o.:

- jeszcze nie określiła lokalizacji zakładu i osadników na szlamy poflotacyjne,
- nie zakończyła badań wymaganych przy planowaniu, realizacji, eksploatacji i zakończeniu działalności tego typu inwestycji,
- nie posiada zatem dokumentów wymaganych przy składaniu wniosków, na każdym etapie procedowania, w tym przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i uzyskania wymaganych prawem polskich decyzji administracyjnych.
- żadna z gmin nie wyraziła zgody na zmiany planu zagospodarowania przestrzennego gdyż żaden zespół radnych nie głosował takiej zgody. Wprost przeciwnie zdecydowana większość radnych każdej z zainteresowanych gmin wyrażała niechęć wobec takiej inwestycji.

Strumienie informacji podawanych w Kanadzie i w Polsce różnią się, ze względu na cel, który im przyświeca:

- Giełda w Toronto – w celu pozyskania inwestora, którego fundusze umożliwią budowę kopalni, pisze się o coraz zasobniejszym złożu, coraz dłuższym okresie eksploatacji, życzliwej społeczności lokalnej i sprzyjającej inwestycji administracji rządowej i lokalnej. RTH może obiecać wiele – ale o rzeczywistym sposobie realizacji projektu zdecyduje przyszły inwestor kierujący się wyłącznie zyskiem.
- Rejon zawierciański – uspakaja się lokalną społeczność informacjami o prowadzonych od wielu lat badaniach w celu budowy przyjaznej kopalni cynku i ołowiu (!), nie oddziałującej na żaden aspekt środowiskowy ani zdrowie mieszkańców. Na potwierdzenie składanych deklaracji nie udostępnia się jednak tych badań, nie podaje się nazwisk ekspertów ani nazw laboratoriów badawczych. Nawet w „Merytorycznej ocenie opracowania...” wykonanej na zlecenie Rathdowney nie podano żadnych danych, również z podstawowego dotychczas opracowania - kanadyjskiego Raportu technicznego – zastaniając się badaniami w toku. Brak wyników badań nie przeszkadza jednak w lansowaniu tezy, że nie będzie żadnego negatywnego oddziaływania kopalni cynku i ołowiu na środowisko i zdrowie ludzi.

W celu weryfikacji informacji Stowarzyszenie występuje do właściwych organów, np. ostatnio:

- Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju udzieliło pismem z 30 marca br. informacji, że ani ono ani wcześniejsze Ministerstwo Rozwoju nie są stronami w postępowaniu o wydanie koncesji na wydobycie (w związku z pismem z końcem minionego roku Podsekretarza Stanu, czym RTH pochwalił się w grudniu). Potwierdza to informację przekazaną przez Poseł Ewę Malik po spotkaniu z Premierem Morawieckim, o braku zainteresowania rządu tym projektem.
- Prezydent Zawiercia i Burmistrzowie Ogrodzieńca, Łaz i Poręby zadeklarowali na piśmie, że RTH nie występował o zmianę dokumentów planistycznych w kierunku budowy kopalni z infrastrukturą,
- Oczekujemy na stanowisko Rektora AGH w sprawie prawdziwości wypowiedzi M.Czopa, umów i zasad współpracy z RTH (pracownicy AGH pracujący na zlecenie komercyjnej spółki nie mogą wydawać obiektywnych opinii - konflikt interesów) oraz podpisania jednostkowej klauzuli odpowiedzialności (w załączeniu pierwsze z wysłanych pism). Jeśli AGH jest oficjalnym doradcą firmy Rathdowney to powinno to zostać formalnie ujawnione.

Niewłaściwa ocena aspektów środowiskowych (wykazywany na spotkaniach ze społecznością lokalną brak wszelkich zagrożeń) będzie skutkować konsekwencjami zarówno dla przyszłego inwestora (generowanie nieplanowanych kosztów, obniżenie zysków) jak i dla społeczności lokalnej (zagrożenia i koszty, na które wskazujemy).

Stowarzyszenie nie jest przeciwnikiem ani istniejących przedsiębiorstw (dlatego nie przywołujemy licznej literatury o zagrożeniach w rejonie Olkusza, Chrzanowa, Bytomia) ani nowych inwestycji, nawet rozwoju przemysłu wydobywczego. Jednakże każda nowa inwestycja, nie może zakłócać zrównoważonego rozwoju w naszych gminach, ma służyć lokalnej społeczności, nie może powodować ryzyka wystąpienia szkód w środowisku, stwarzać zagrożenia dla życia i zdrowia mieszkańców.

Swoje oceny opieramy w znacznym stopniu na zapisach Raportu technicznego, wykonanego przez SRK Consulting na zlecenie Rathdowney Resources Ltd – *NI 43-101 Technical report on a preliminary economic assesment of the OLZA zinc-lead project of Poland* [http://www.rathdowneyresources.com/i/pdf/rdr/U6121 Olza%20PEA Final Ir.pdf](http://www.rathdowneyresources.com/i/pdf/rdr/U6121%20Olza%20PEA%20Final%20Ir.pdf)), opublikowanego w maju 2015 roku, dostępnego na stronach kanadyjskich.:

- Wg rozdziału 1.14.1. planuje się docelowo przerabiać 6000 ton rudy na dobę, 2,16 mln. ton/rok przez 8 lat (a nie 30 i więcej - jak Prezes Koński deklarował na sesji). Wprost przeciwnie jakiegokolwiek deklaracje o 30-letnim okresie eksploatacji nie były potwierdzone oficjalnymi dokumentami a w szczególności nie pokazano dotąd miejsca na składowanie odpadów z takiej produkcji. Odpady w takiej ilości, powstałe po zmieleniu do rozmiaru 90 mikronów zawierać nadal będą 10 % cynku i ponad 10- może nawet 15 % ołowiu, zawierać będą liczne inne szkodliwe metale takie jak arsen czy kadm. Rathdowney w ogóle nie pokazał gdzie i w jaki sposób zdeponuje te odpady.
- Stowarzyszenie interesowało się i stwierdziło, że w Luksemburgu gdzie znajduje się siedziba tej firmy nie ma takiego składowiska odpadów a zatem Rathdowney nie będzie mogło zabrać ich sobie do Luksemburga gdzie będzie na pewno przelewać dywidendy z tego projektu.

- Wg rozdziału 25.1.3 „głównym wyzwaniem będzie gospodarka wodami”. W rozdziale 20.2.3, zapisano że pokłady projektu OLZA są głównie w triasie, w którym znajduje się woda wysokiej jakości dostarczana przez MPWiK do gospodarstw domowych i rolniczych oraz wykorzystywana przez przemysł.
- Wg rozdziału 1.14.9 „Zastosowane zostaną pasywne systemy służące zmianie kierunku cieków powierzchniowych, zanim woda mogłaby dotrzeć do obiektów” (a ekspert RTH mówił, że nie będzie zagrożenia dla wód powierzchniowych).
- Wg rozdziału 1.16.2.3. „dopływ wody do kopalni (...) w okresie eksploatacji kopalni wynosi do 115 m³/min” (60 mln. m³/rok) – ekspert RTH zapewniał na sesji, że ktoś tę cyfrę wziął z opracowań z lat 80-90-tych., faktyczny dopływ będzie 2- 60 m³/min (!).
- Wg rozdziału 16.13.8.1. Lej depresji dla poziomu triasowego w ciągu 5 lat będzie sięgał 7 km od złoża, poziom wód może obniżyć się w studniach średnio o 22m, dla poziomów czwartorzędowych ma kształt litery U (strona 234 Raportu).
Wg eksperta RTH lej depresji będzie mały jak w Trzebieńce. Ze względu na grubą warstwę kajpru nie będzie wpływu na inne poziomy wodonośne i wody powierzchniowe.
Przy wydłużeniu funkcjonowania kopalni do 30 lat i więcej te zjawiska zostaną proporcjonalnie zwielokrotnione. Bez względu na to czy wydobywanie będzie prowadzone czy nie - woda musi być pompowana w trybie ciągłym – 1 godzina przerwy może doprowadzić do zalania kopalni.
- Wg rozdziału 1.16.1.2. planuje się zdeponować w ciągu 8 lat 11,6 mln. m³ osadów poflotacyjnych (w rozdziale 18.3.2.2 podaje się wytworzenie 1,96 ton odpadów w ciągu roku). Jeśli wydobywanie sięgnie 32 mln. tzn 1,6x więcej niż rozważane w Raporcie 20 mln. ton – to proporcjonalnie wytworzone zostanie 18,56 mln. ton odpadów poflotacyjnych. I powierzchnia osadników nie będzie wówczas 150 ha, jak odpowiedział Staroście Prezes Koński, tylko aż 240ha (oczywiście zastosowanie wskaźnika 1,96 ton/rok zwiększy ilość odpadów).
I dalej „pod tym składowiskiem zostanie ułożona warstwa uszczelniająca” – co by to nie oznaczało, ale „jedynym materiałem wymagającym dowiedzenia z zewnątrz, jest materiał na początkową konstrukcję tamy, na 2 pierwsze lata produkcji”; „kolejne wały będą budowane z grubej frakcji odpadów poflotacyjnych”.
Takie mają być zabezpieczenia osadnika na szlamy poflotacyjne wg Raportu RTH.
Wypowiedź przedstawicieli RTH na sesjach i spotkaniach obiecują coś zupełnie innego.
Przedstawiane jako wzór rekultywacji zdjęcia z Kopalni TARY w Irlandii pokazują „jezioro” z zadrzewionymi skarpami zewnętrznymi – tymczasem pod powierzchnią kryją się szlamy poflotacyjne. Jak długo będzie trwać ich osuszenie (przez parowanie lub wsiąkanie?). Zawarte w szlamach poflotacyjnych odpady rud metali będą migrowały do wód podziemnych i powierzchniowych przez lata.
- Wg rozdziału 21.3.10 Raportu RTH koszty zamknięcia kopalni oszacowano na 15 mln. \$. Prezes ZGH Bolesław ocenił rzeczywiste koszty likwidacji kopalni cynku i ołowiu na 141 mln zł. Różnica bierze się prawdopodobnie stąd, że w opracowanej na zlecenie RTH Ocenie pracownicy szacownej uczelni proponują pozostawić obiekt nienaruszony jako zabytek postindustrialny na szlaku turystycznego zwiedzania regionu.

Zastanawia krótka pamięć eksperta RTH o wymienionych zagrożeniach, gdyż w rozdziale 1,3 Raportu zapisano, że „w kwestii zagadnień hydrogeologicznych poruszonych w WOTE firma SRK Consulting (robiąca raport na zlecenie Rathdowney) korzystała z pomocy miejscowego hydrogeologa, dr M.Czopa z AGH w Krakowie”.

Jest potwierdzone w praktyce, że każda kopalnia podziemna cynku i ołowiu powoduje:

- zaburzenie stosunków wodnych – lej depresji, zrzucanie wód pokopalnianych w celu osuszenia pokładów kopalni, podtopienia,
- podwyższenie w wodach powierzchniowych i podziemnych ładunków zanieczyszczeń – zawiesiny, siarczanów, ołowiu, kadmu, talu, arsenu,... Konsekwencje będą więc ponosił korzystający z tych wód poniżej zrzutu wód pokopalnianych mieszkańcy i podmioty gospodarcze,
- deformacje powierzchni gruntu i obiektów – nieuniknione z powodu: różnicy w gęstości podsadzki hydraulicznej i złóż (niższa o 22%), płytkiego wydobywania na głębokości 60-287m, zastosowania materiałów wybuchowych (rozdział 18.4.4.4 nt. magazynu materiałów wybuchowych), prowadzenia wydobywania pod zabudową mieszkaniową, obiektami komunalnymi i infrastruktury liniowej,

- wytwarzanie odpadów zawierających substancje (strona 138 i 139 Raportu SRK) o udowodnionym działaniu toksycznym lub bardzo toksycznym, mutagennym, rakotwórczym, groźnym dla środowiska, łatwopalnym, drażniącym, ...
- emisję do powietrza, gruntu i wód: pyłów PM10, PM2,5, Pb, Cd, Tl, Sr, As, (...), siarczanów,...

Po zakończeniu eksploatacji:

- nastąpi zanieczyszczenie studni i wód powierzchniowych podnoszącymi się wodami wyptukującymi zanieczyszczenia z pokładów kopalni – wyłączając je na zawsze z użytkowania (artykuł M.Czopa w pt. „Zagrożenia środowiska wodnego związane z likwidacją górnictwa rud cynku i ołowiu w Małopolsce”):
- zdeponowane w stawach odpady poflotacyjne (wg Raportu technicznego RTH w ciągu pierwszych 8 lat wytworzone zostanie 11,6 mln. m³) i odpady na hałdach zgodnie z przepisami wymagają 30 letniego monitorowania – kto to będzie robił? kto za to będzie płacił po zamknięciu kopalni i braku inwestora?

Te zjawiska są typowe dla wydobycia, przetwarzania i składowania rud cynku i ołowiu – one wystąpią z całą pewnością bez względu na nowoczesność zastosowanych rozwiązań – w różnym natężeniu ale są nieuniknione.

Miasto Zawiercie oraz gminy: Łazy, Ogrodzieniec, Poręba mają stabilną sytuację gospodarczą i ekonomiczną, zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju. Różnorodność działalności gospodarczej - przemysł, usługi, handel, budownictwo, rolnictwo, turystyka przyrodnicza – pozwalają na elastyczne dostosowanie do dynamicznie zmieniających się okoliczności. W perspektywie budowy obwodnicy, bezpośredniego połączenia kolejowego z lotniskiem w Pyrzowicach, 3 stref ekonomicznych – region gwarantuje sobie rozwój gospodarczy, nowe miejsca pracy – bez zaburzania strategii rozwoju powiatu i ingerencji w obecny stan środowiska naturalnego.

Złóża cynku i ołowiu są jednym z walorów tej ziemi – **ochronę tych złóż traktujemy jako racjonalne nimi gospodarowanie** - trzeba je zostawić na czas, kiedy efekty ekonomiczne dla gmin będą korzystniejsze a postęp techniczny w górnictwie wprowadzi metody bezpieczniejsze:

- dostępnych zasobów rud cynku i ołowiu będzie mniej na świecie,
- cynk i ołów będą potrzebne polskiej (!) gospodarce,
- ceny metali będą wysokie,
- metody wydobycia i przetwarzania będą bezpieczne dla środowiska i zdrowia mieszkańców,
- metody badawcze będą bardziej obiektywne, powtarzalne i weryfikowane przez niezależnych ekspertów,
- straty będą mogły być kompensowane proporcjonalnie do poniesionych szkód
- gminy będą miały większy udział w podziale zysków z prowadzonej eksploatacji.

Niewielkie już złoża cynku i ołowiu należy eksploatować umiejętnie, a nie rabunkowo:

- Jeśli pozwolimy, aby cynk i ołów były wyeksportowane jako koncentrat lub metale – tym szybciej zabraknie ich na rynku krajowym
- Zysk z wydobycia i przetworzenia rud cynku i ołowiu trafi do wąskiej grupy kanadyjskich obywateli,
- Straty na zdrowiu, w finansach, komforcie życia poniesie kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców regionu,
- 4 gminy oraz GOP utracą dostęp do czystej wody z Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 454 (w sytuacji kiedy ilość wody w Polsce na mieszkańca wynosi 1600 m³ – 3 x mniej niż średnia w Europie, 5x mniej niż średnia światowa),
- Zanieczyszczenie wód ładunkami odprowadzanymi z kopalni będzie odczuwalne dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych w regionie i poniżej zrzutu wód w dorzeczu Wisły i Odry,
- Substancje toksyczne będące składnikiem rudy cynku i ołowiu (stront, tal, arsen,...) będą stanowić niebezpieczne dla życia i zdrowia zanieczyszczenie gruntów i wód.

Z zasady powinno się w trosce o życie i zdrowie ludzi eliminować wydobycie pod zabudowę mieszkaniową.

W rozdziale 1.4.1 Raportu technicznego RTH zapisano, że „*Granice koncesji wyznaczone zostały zasadniczo w sposób minimalizujący obecność terenów miejskich w obrębie koncesji. Pewne ograniczone obszary zabudowy podmiejskiej i „wstęgi” zabudowy występują wzdłuż dróg w obrębie niektórych terenów koncesyjnych.*”

Wystarczy zajrzeć do dokumentów planistycznych (Studium) pokazujących zasięg złóż rud cynku i ołowiu, że nie jest to prawdą, zwłaszcza dla Zawiercia.

Jak szczegółową analizę obiektów przeprowadzi przyszły inwestor? Pod którymi obiektami zdecyduje się pozostawić złożę rudy na filar, zmniejszając wydobycie a tym samym zysk – pod szpitalem powiatowym? szkołą? kościołem? blokiem z wielkiej płyty? dworcem i torami? Które obiekty zdecyduje się zmodernizować?

Proszę zauważyć, że struktura organizacyjna inwestora pozwala na rozwiązanie niedogodnej spółki bez szkody dla grupy kapitałowej, ale natychmiastowa likwidacja takiej spółki odbędzie się ze szkodą dla regionu, gdyż zniknie podmiot odpowiedzialny. Temu służy struktura kapitałowa inwestora – aby za pośrednictwem spółki w Luksemburgu zoptymalizować projekt inwestycyjny podatkowo a dzięki strukturze drabiny spółek nie przenosić na tych akcjonariuszy żadnej odpowiedzialności za środowisko na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej.

Z każdym spotkaniem rośnie również potencjalna liczba osób zatrudnionych w kopalni i zakładzie przetwarzania – w rozdziale 1.14.7.3 Raportu oszacowano liczbę zatrudnionych na 400-540 osób (z rejonu o tradycjach górniczych, dozór z Irlandii). Na ostatniej sesji Rady Powiatu liczba ta urosła do 3200 z powiatu zawierciańskiego (!) – jako że górników, producentów maszyn górniczych (...) ci u nas dostatek.

Papier jest cierpliwy – zniesie wszystko – ale dla Stowarzyszenia firma utraciła wiarygodność.

Na koniec pozwolimy sobie na komentarze do odpowiedzi przedstawicieli RTH na Państwa pytania:

➤ **Uran**

Faktycznie w analizie osadów poflotacyjnych podano zawartość uranu w % oraz w mg/l na stronach 138-139 Raportu technicznego RTH. Nie mamy kompetencji do oceny ich wartości/przydatności.

➤ **Zagrożenia substancjami**

Głównymi pierwiastkami występującymi w rudach cynku i rudach ołowiu są: cynk, ołów i żelazo, pierwiastkami towarzyszącymi są: kadm, tal, arsen, i srebro, w koncentracjach w rudach wyraźnie wyższe są zawartości niż w skałach węglanowych: germanu, galu, indu, selenu, miedzi i kobaltu (wg. J.Badery i J.Cabały).

Odpady poflotacyjne nie są ani piaskiem ani dolomitem jak nam się wmawia - stężenia substancji w odpadach podano na stronach 138 i 139 Raportu RTH.

Narażenie będzie zależne od zastosowanych rozwiązań projektowych, jednak każde dodatkowe wydatki pomniejszają zysk inwestora.

Są także ważne tematy na dzień dzisiejszy w ogóle nie rozwiązywane, np.:

- odzysk pierwiastków śladowych lub występujących w niewielkich ilościach wprowadzanych do środowiska z odpadami, a jednocześnie do Polski importowanych,
- oczyszczanie wód podziemnych w studniach zanieczyszczonych podnoszącymi się wodami po zakończeniu eksploatacji,
- zagrożenie dla infrastruktury naziemnej,...

Ponieważ ekspert RTH stwierdził, że „zasolone są wody z kopalni miedzi i węgla, te wody będą czyste” (57 min. Sesji), „gwarantujemy nawet po likwidacji kopalni brak problemów z jakością wody” (1:02 min. Sesji), osady poflotacyjne „to piasek wapienny, z którego wyciągnięto cynk i ołów” (godz. 1:12 sesji) – kluczowa będzie analiza rozdziału RAPORTU OOS w zakresie oddziaływania na zdrowie.

➤ **„Ten materiał to nie tylko dolomit i wapień ale inne pierwiastki po odzysku cynku i ołowiu” (1:23 min. Sesji)**

Raport RTH o budowie składowiska mówi w rozdziale 1.16.1.2, o składzie osadów poflotacyjnych – (w pewnym zakresie, bo z pewnością nie uwzględniono pozostałości odczynników poflotacyjnych) w rozdziale 13.11 str. 138-139 Raportu RTH – nie będziemy powtarzać bo wspominaliśmy o tym wyżej.

Odpowiedzią obecnych ekspertów było powtórzenie „ten materiał to jakby piasek z wodą transportować, ale to nie jest szkodliwe”, „pylenie będzie minimalizowane”, „jakieś przenikanie pierwiastków jest praktycznie zerowe”.

W ich wykorzystanie w budownictwie uwierzmy jak zobaczymy atesty niezależnego akredytowanego laboratorium i listę odbiorców. Jest to jednak bardzo wątpliwe ze względu na zawartość ok. 15% pozostałości rudy metali.

Wg rozdziału 1.11 Raportu RTH docelowe poziomy odzysku cynku i ołowiu szacuje się na 88,5 – 89%, tzn ponad 10% cynku i ołowiu zostaje w odpadach. Wszystkie inne substancje zawarte w rudach stanowiłyby zanieczyszczenie koncentratów - pozostają więc w odpadzie (wspomniane w prezentacji opracowanie J.Cabały i J.Badery – część II, rozdział 2.2.3)

- **Lokalizacja inwestycji**
- **Jaki jest kapitał zakładowy firmy(1:27 min. Sesji);**
RTH potrzebuje zgody władz lokalnych na lokalizację:
  - 2 upadowych, zakładu przetwarzania z flotacją (wg R.Końskiego 20 ha),
  - osadnika odpadów poflotacyjnych - Prezes Koński oszacował jego wielkość na 150ha – nie doprecyzował dla jakiego wydobycia - 20 mln, ton? 32 mln. ton?).
 Na zapytanie do Prezydenta i Burmistrzów gmin czy RTH wystąpił o zmiany w dokumentach planistycznych otrzymaliśmy 4 negatywne odpowiedzi.
- **(1:30 min sesji) Sprawa odmowy wydania pozwoleń środowiskowych przez Ministrów Środowiska oraz Energii, Górnictwa i zasobów ropy naftowej dla KGHM na eksploatację kopalni Ajax w Kanadzie.**
Powodem odmowy była nie tylko walka Indian o środowisko i czyste powietrze na ich świętej ziemi (jak twierdził ekspert RTH), ale również analiza dotycząca zagrożeń i niekorzystnych skutków, które przeważą nad jakąkolwiek korzyścią. Jak podkreślały władze prowincji, jest ona następstwem 7-letniego przeglądu przeprowadzonego przez lokalne i federalne organy regulacyjne, które stwierdziły, że projekt miałby 53 skutki uboczne, z czego 21 sklasyfikowano jako umiarkowane i duże (artykuł w WP).
- **Czy woda będzie uzdatniana (w nawiązaniu do zanieczyszczenia w 2016)?**
Ekspert RTH odpowiedział, że to było zanieczyszczenie bakteryjne, którego przyczyn do dziś nie wykryto. Woda podawana z kopalni ulega wstępnemu uzdatnieniu z powodu zanieczyszczeń z dawnej papierni w Kluczach(!?). Skoro w wodach pompowanych z kopalni zlokalizowanej w rejonie Zawiercia mają znaleźć się zanieczyszczenia występujące w rejonie Kluczy, to tak daleko będzie sięgał lej depresji powstający w wyniku odwadniania. Tak więc rzeczywisty obszar oddziaływania odwodnień będzie miał promień 20 km i stoi to w całkowitej sprzeczności z twierdzeniem RTH o braku oddziaływania na wody podziemne.
Bardzo dziwi odpowiedź eksperta RTH, który doskonale zna problemy z odprowadzeniem zanieczyszczonych wód kopalnianych: Zastanawiał się co by to mogło być za zanieczyszczenie w kopalni? chemikalia, które mogły przeniknąć z kopalni? – jakieś oleje z samochodów, smary (czy nie brzmi to jak kpina z prostaczków!?)
I takiemu wstępnemu uzdatniana ma podlegać woda z planowanej kopalni – deklaruje ekspert RTH. Nawet się nie zająknął na temat pierwiastków występujących w przetwarzanej rudzie.
- **Skąd będą brane materiały do zamulania komór?**
Brak odpowiedzi RTH.
Wg rozdziału 16.10.02 Raportu RTH planują zużywać na podsadzkę 60 000 m³/m-c piasku. Przebąkują również o stosowaniu „odpadowego dolomitu” – co byłoby dalszym zanieczyszczeniem pokładów wodonośnych zbiornika GZWP nr 454 odpadami z przetwarzania rudy.
- **Pan nas traktuje jak takich prostaków,...**
Mimo zapewnień Prezesa R.Końskiego o poważnym traktowaniu obecnych – podzielamy opinię Pani Radnej – zwłaszcza w odniesieniu do eksperta RTH.
- **Zanieczyszczenia będą się kumulować z istniejącymi, transport,.. nie potrzebujemy cudownego obrazu, bo tak nie będzie.**
To nie są miłe obrazki, tylko rzetelne informacje (!?) padła odpowiedź Prezesa Końskiego.
Informacje są sprzeczne nawet z Raportem technicznym RTH, do którego dane przekazała Rathdowney Polska i ekspert obecny na spotkaniach
- **Wydaje mi się, mam przekonanie – my potrzebujemy konkretnych dowodów nie tylko Waszych ale opinii innych ekspertów.**
Na ten moment dysponujemy wykonanymi kolejno:
  1. Analizami dr hab. Jerzego Cabały i dr Jarosława Badery (Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego) wykonanymi na zlecenie Gminy Łazy - *Społeczne i środowiskowe uwarunkowania budowy kopalni rud cynku i ołowiu na terenie gminy Łazy – kwiecień 2014,*
  2. Wykonanym na zamówienie Rathdowney Resources Ltd. przez SRK Consulting – *NI 43-101 Technical report on a preliminary economic assesment of the OLZA zinc-lead project of Poland* http://www.rathdowneyresources.com/i/pdf/rdr/U6121_Olza%20PEA_Final_Ir.pdf – mimo że wykonany pod funkcjonowanie kopalni „identyfikuje ważne środowiskowe oraz społeczne problem dla projektu OLZA, które będą rozważane podczas przyszłych etapów projektu (rozdział 20.6 Raportu RTH) - grudzień 2016.

3. Najbardziej aktualnym raportem ekspertów o międzynarodowym doświadczeniu z Multiconsult Polska z lutego 2016 roku – *Analiza wpływu potencjalnej budowy kopalni cynku ołowiu w okolicach Zawiercia na otoczenie.*

Wśród członków Stowarzyszenia i grupy wspierającej są specjaliści ochrony środowiska, hydrogeolog, chemik, metalurzy, zarządzający gospodarką odpadami, dziennikarze, górnicy, projekt manager realizujący duże inwestycje, prawnicy, radni,...

Oczywiście Stowarzyszenie pozyskuje informacje ze wszelkich możliwych źródeł – będziemy przygotowani do oceny wszelkich dokumentów, które Rathdowney musi składać, żeby uzyskać koncesje na wydobycie.

➤ **Zagrożenie podtopieniami.**

W studium zaznaczone są miejsca zagrożone podtopieniami na Warcie i Czarnej Przemszy.. Wprowadzenie do którejś z rzek 60 mln. m³/rok wód pokopalnianych – nie może przejść niezauważone. Pamiętamy skutki powodzi na Warcie w końcu lat 90-tych.

➤ **Jakie obszary będą musiały być wyłączone z użytkowania? Jaki obszar zajmą stawy z odpadami poflotacyjnymi?**

To było ważne pytanie – wyobraźcie sobie Państwo staw ze szlamami o powierzchni 150 ha? Jak zabezpieczyć taką powierzchnię przed przenikaniem do gruntu? Pyłami z tzw. plaż?

Ironią są zapewnienia o zwiększających się zasobach i wydłużeniu okresu wydobycia.

➤ **Czy w planach są koszty, które poniesie inwestor na dostosowanie szlaków komunikacyjnych?**

Prezes Koński odniósł się tylko do transportu kolejowego (co wskazuje na Łazy i Zawiercie). Ale wydaje się, że transport samochodowy też będzie odgrywał niepoślednią rolę – choćby dla przewiezienia 60 00 ton piasku/m-c na podsadzkę.

Firma, podając informacje sprzeczne z dostępnymi publikacjami, a nawet z Raportem technicznym SRK Consulting, wykonanym na zlecenie Rathdowney Resources LTD, odmawiając dostępu do posiadanych analiz, nie zyskała zaufania naszego Stowarzyszenia. Każde kolejne wystąpienie RTH na sesjach i spotkaniach utwierdza nas w przekonaniu o próbach manipulowania faktami i ukrywania niewygodnych informacji przez przedstawicieli tej firmy.

Na koniec dajemy Państwu pod rozważę stanowisko byłego Gł. Geologa Kraju Sławomira Brodzińskiego:

„Jesteśmy w Unii Europejskiej w XXI wieku i wiele surowców lepiej importować niż wydobywać w kraju, zagrażając środowisku naturalnemu. Nie wspomnę tutaj szerzej o opłacalności. Dobrym narzędziem byłoby sięgnięcie do metodologii Europejskich Rachunków Ekonomicznych Środowiska”.

Dane kontaktowe:

Stowarzyszenie Nie dla kopalni Cynku i Ołowiu
42-400 Zawiercie
Ul. Zaparkowa 23
e-mail: Stowarzyszenie@niedlakopalni.org
strona: www.niedlakopalni.org

Mariusz Golenia
Wiceprezes Zarządu
Stowarzyszenia
„NIE DLA KOPALNI CYNKU I OŁOWIU”

Załączniki:

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia w 2017 roku
Pismo do Rektora AGH

K/o:

Barczyk Cezary
Bednarz Dariusz
Chawuła Beata
Czop Tadeusz
Danecki Andrzej
Knop Konrad

Kończyk Róża
Krupa Rafał
Książek-Słomka Aniceta
Łukasik Damian
Mach Ryszard
Machura Małgorzata
Milejska Maria
Pniak Andrzej
Romańska-Bujak Katarzyna
Skóra Paweł
Sokół Paweł
Styczyński Włodzimierz
Szczygłowski Marek
Ślusarczyk Tomasz
Wilk Andrzej
Wnuk Dorota
Wrona Krzysztof - Starosta
Zamora Jan
Witold Grim – Prezydent Miasta
Paweł Kaziród – Przewodniczący Rady Miasta
Stefan Rotarski – Przewodniczący Rady Gospodarczej
Ryszard Spyra – Burmistrz Poręby
Urszula Milka - Przewodnicząca Rady Gminy Poręba
Andrzej Mikulski – Burmistrz Ogrodzieńca
Zygmunt Podsiadło – Przewodniczący Rady Gminy Ogrodzieniec
Maciej Kaczyński – Burmistrz Łaz
Anna Staniszek – Przewodnicząca Rady Gminy Łazy

Wzrost: 1,70 m
Ciężar ciała: 70 kg
Data urodzenia: 24 września 1974 r.
MIE DLA KOK - PLAN CYRKU I CROWU

NIE DLA KOPALNI CYNKU I OŁOWIU

Stowarzyszenie „Nie dla kopalni cynku i ołowiu”, ul. Zaparkowa 23, 42-400 Zawiercie, e-mail: stowarzyszenie@niedlakopalni.org

Znak 21/09/2017

Zawiercie, 14.09.2017r.

**Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica w Krakowie
al. Mickiewicza 30
30-059 Kraków
REKTOR AGH
Prof. dr hab. inż. Tadeusz Słomka**

Szanowny Panie Rektorze,

Zwracamy się do Pana Rektora w sprawie, która ma istotne znaczenie dla pozycji i renomy Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica. Jak wiemy, jest to jedna z najbardziej prestiżowych uczelni zajmujących się sprawami wydobywania kopalni w Unii Europejskiej. Jej tradycje sięgają czasów powołanej w roku 1782 Komisji Kruszcowej i założonej w 1816 roku z inicjatywy Stanisława Staszica Szkoły Akademiczno-Górniczej w Kielcach. W tej sytuacji wydaje się nam, że udział AGH w jakimś potencjalnie spornym i niejasnym przedsięwzięciu wydobywczym zasługuje na szczególną uwagę władz uczelni. Zwracamy się do Pana Rektora, aby korzystając z posiadanych przez Pana uprawnień na mocy art. 19 i art. 20 statutu AGH pochylił się Pan nad sprawą opisaną poniżej. Wnosimy także o udzielenie naszemu stowarzyszeniu odpowiedzi w obszarze omawianych zagadnień.

STOWARZYSZENIE NIE DLA KOPALNI CYNKU I OŁOWIU 42-400 Zawiercie ul. Zaparkowa 23, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym nr KRS 0000603200 (zał. nr 1), zostało powołane w celu przeciwdziałania powstaniu kopalni Zn-Pb oraz innych metali nieżelaznych związanych z rudami cynku i ołowiu.

Nasze stowarzyszenie nie występuje generalnie przeciwko przemysłowi wydobywczemu, ale przeciwko takiej formie eksploatacji, która zniszczy przyszłość tego regionu. Uważamy, co potwierdzają liczne opracowania, że uruchomienie kopalni, której odwodnienia wymagają bezpowrotnego wypompowania 60 mln m³ wody rocznie na obszarze GZWP nr 454 będzie stanowić przedsięwzięcie degradujące cały region. Zauważamy także, że inwestor nigdy nie opublikował modelu matematycznego całości planowanych odwodnień, który pokazałby prawdę o tym, ile komunalnych ujęć wody ulegnie zniszczeniu. Drugim istotnym zagrożeniem są nieodwracalne zmiany chemiczne, jakie zajądą w złożu po umożliwieniu dostępu tlenu na głębokość 150-200 m pod poziom terenu.

Powstanie tej kopalni spowoduje zatem nieodwracalne szkody dla rejonu Zawiercia, Łaz, Ogrodzieńca i Poręby. W wyniku ewentualnego powstania tej kopalni zniszczone zostaną zasoby najwyższej jakości wód podziemnych, obecnie niezbędne potrzebne dla rozwijającej się aglomeracji zarówno Śląska jak też Zagłębia Dąbrowskiego.

Spółeczność zawierciańska wielokrotnie sprzeciwiała się planom budowy kopalni cynku i ołowiu w naszym regionie czego przejawem były Uchwały:

- Uchwałą nr XXII/255/08 z 19 marca 2008 roku Rada Miejska w Zawierciu wyraziła stanowczy sprzeciw dla budowy kopalni rud cynku i ołowiu na terenie gminy Zawiercie (zał. 2a),
- Uchwałą Rady Miejskiej w Zawierciu nr XXXVIII/349/13 z dnia 7 sierpnia 2013 roku przyjęte zostało obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zawiercia – Wniosek o budowę kopalni rud cynku i ołowiu został całkowicie odrzucony ze względu na katastrofalne skutki środowiskowe dla miasta,
- Uchwałą nr XV/127/15 Rady Miejskiej w Zawierciu w sprawie wyrażenia sprzeciwu wobec zamiaru budowy kopalni rud cynku i ołowiu na terenie Gminy Zawiercie (zał. nr 2b).

Koncesje na poszukiwane i rozpoznanie złóż kopalin cynku i ołowiu w tym regionie są w posiadaniu spółki Rathdowney Polska sp. z o.o. Firma ta jest spółką wnuczką notowanej na giełdzie w Toronto firmy Rathdowney Resources – jej dane można pozyskać bezpłatnie pod adresem www.sedar.com. Firma ta prezentując swoje materiały marketingowe na spotkaniach w regionie powołuje się bezpośrednio na autorytet Akademii Górniczo – Hutniczej w Krakowie m.in. na spotkaniach uwiecznionych na poniższych nagraniach (zał. nr 3 CD):

- 9 listopada 2015 roku na Radzie Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Zawiercie <http://zawiercie.naszemiasto.pl/artukul/w-ktorej-gminie-powstanie-kopalnia,3572433,1,artgal,t,id,nk,tm.html>,
- 11 grudnia 2015 na sesji Rady Miasta w Ogrodzieńcu <http://www.ogrodzieniec.bip.jur.pl/artykuly/3884>,
- 17 listopada 2016 roku na sesji w Ogrodzieńcu <http://zawiercie.naszemiasto.pl/artukul/stowarzyszenie-nie-chce-kopalni-informuje-mieszkancow-o,3929871,art,t,id,tm.html>,

Oraz nagraniu ze spotkania z Radnymi i Zarządem gminy Łąży w listopadzie 2016 roku.

W imieniu firmy Rathdowney wielokrotnie występuje p. dr inż. Mariusz Czop, który według naszej informacji jest pracownikiem Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, Katedra Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Na dowód tego, że stale reprezentuje też firmę Rathdowney załączamy fragment zdjęcia z listą uczestników spotkania w gminie Łąży (załącznik nr 4) gdzie była prowadzona przez niego prezentacja firmy Rathdowney:

5.	Słowikowski Ryszard	Członek	
6.	Barbara Charnas	Rathdowney	
7.	Bruno Helen	Rathdowney	
8.	CZOP MARIUSZ	AGH	
9.	STALONIA SZATA	AGH	
10.	Janina Szymanska	AGH	
	Grzegorz Adamski	AGH	
	Peter Molo	AGH	
	Radom Janowski	AGH	
	Piotr Szymanski	AGH	
	Marek Szymanski	AGH	
	Marek Szymanski	AGH	
	Marek Szymanski	AGH	

Dr inż. M. Czop na ww. spotkaniach ze społecznością lokalną prezentowany jest / prezentuje się jako pracownik AGH:

- „Ja jestem trzecim pokoleniem hydrogeologów z AGH, którzy zajmują się tym terenem. Przede mną zajmował się tym prof. Wilk, potem prof. Motyka – ja jestem niejako ich następcą” (Rada Gospodarcza w Zawierciu w 2015r.).
- „Nazywam się Mariusz Czop i pracuję na AGH, jestem specjalistą w hydrogeologii górniczej” (sesja Rady Gminy w Ogrodzieńcu 2015).

W obu ww. prezentacjach na przywołanych wyżej spotkaniach w 2015 roku posługiwał się logo AGH:

Podobnie jest prezentowany w lokalnej prasie:

- Art. Referendum w gminie Łąży - „hydrolog z AGH, Pan Mariusz Czop, przekonywał, że ewentualna kopalnia nie wpłynie negatywnie na stan wód podziemnych” <http://lazy.blox.pl/2013/04/>

- Art. Kopalnia w powiecie zawierciańskim ciągle budzi emocje – „Prezentację dotyczącą kopalni rud cynku i ołowiu na terenie powiatu zawierciańskiego przedstawił dr inż. Mariusz Czop z Katedry Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W prezentacji przekonywał między innymi o potężnych zasobach danych hydrologicznych posiadanych przez kanadyjską firmę. Mariusz Czop zapewniał, że wykonano 3800 odwiertów wiertniczych na terenach powiatu, a niektóre z nich pojawiały się nawet co 500 metrów. Zapewnił również, że dzięki budowie kopalni oczyszczone zostaną wody zbiornika na Mitrędze” <http://www.dziennikzachodni.pl/artukul/9073310,kopalnia-w-powiecie-zawierciańskim-ciagle-budzi-emocje-zdjecia,id,t.html>.

Tak też przedstawia swojego eksperta Rathdowney:

- Prezentacja Rathdowney Resources LTD Projekt Olza Spotkanie z mieszkańcami Rokitna Szlacheckiego Kwiecień 2013 http://www.projektolza.com/i/pdf/RTH_meeting%20Rokitno%20residents_FINAL.pdf
- W punkcie 1.3 zleconego przez Rathdowney Resources Ltd. SRK Consulting – NI 43-101 Technical report on a preliminary economic assessment of the OLZA zinc-lead project of Poland z 2014 r. (link do raportu na stronie kanadyjskiej http://www.rathdowneyresources.com/i/pdf/rdr/U6121_Olza%20PEA_Final_Ir.pdf) – “support from local hydrogeologist dr Mariusz Czop of the AGH University in Krakow, Poland”.

W opinii ekspertów, z którymi współpracujemy, jako stowarzyszenie, wypowiedzi merytoryczne p. dr inż. M. Czopa odbiegają realnie od prawdziwej sytuacji na tym terenie. Jego stwierdzenia wprowadzają odbiorców tych informacji w błąd odnośnie możliwych skutków środowiskowych działalności górniczej. Przykłady kilku też wygłaszanych przez p. dr inż. M. Czopa są poniżej.

Mimo iż prognozy oddziaływania na środowisko są na etapie wstępnym, nie wykonano modelu hydrogeologicznego, prezentacje są pod hasłem „my to wiemy, my nie zgadujemy”.

Kilka cytatów dla przykładu:

Z Rady Gospodarczej w dniu 9 listopada 2015 roku (nagranie na CD – zał. nr 3):

- *Działalność tej kopalni (...) w żaden sposób nie zagraża zasobom wodnym. Zasoby wodne są bezpieczne. Ilość wody, która jest w zbiorniku jest wystraszająca dla społeczności lokalnej, będą dodatkowe szanse związane z tym, że woda dopływająca do kopalni będzie bardzo dobrej jakości, będzie można wykorzystać w różnych celach.*
- *Nigdy nie będziecie mieli Państwo problemu z wodą.*
- *Zawsze można znaleźć przypadek niekorzystnej działalności, ale tutaj naprawdę działalność górnicza cynku i ołowiu charakteryzuje się tym na etapie działania kopalni jest olbrzymia ilość wody dobrej jakości, która jest możliwa do wykorzystywania nie tylko w celach do zaopatrzenia w wodę ludności, ale również w celach przemysłowych, to jest ta sama woda, którą państwo pozyskujecie teraz studniami, tą samą wodę będziecie Państwo mieli i to w większej ilości.*
- *Trudno mi jest powiedzieć jaka będzie powierzchnia (...) generalnie to będzie powierzchnia rzędu kilkunastu hektarów. Ale będzie ono możliwe do wpasowania jakoś tam w krajobraz, po to żeby było po prostu niewidoczne. Państwo macie dość urozmaicony krajobraz. Jeżeli będzie górka nieco większa troszkę niż jest obecnie to nikomu to nie będzie przeszkadzać (dot. składowiska odpadów poflotacyjnych).*

Z sesji Rady Gminy w Ogródzieńcu 11 grudnia 2015 roku:

- *Ludzie podający te złe przykłady nie powołują się na Trzebionkę, gdzie nie było tam żadnych szkód środowiskowych.*
- *Nie opowiadamy też ludziom i nie straszmy ich, przecież my nie będziemy tej wody, tej ilości, upieram się przy tym 60 mln m³, które jest podane (przez SRK). To jest taka cyfra rzucona, zrobiona, przeanalizowana ogólnie.*
- *Mało tego możliwe są również podłączenia tej wody do sieci zaopatrującej w wodę Dąbrowę Górniczą albo cały Śląsk.*
- *Ale w naszej analizie ta kopalnia naprawdę nie będzie generować zagrożeń, a dla środowiska wodnego ona będzie neutralna, nie będzie skutkować jakimś wystąpieniami poważnych zagrożeń z tytułu jej działalności.*
- *Opis procesu flotacji: Cały ten kamień (tzn. zawierający rudę) idzie na młyny w mieleniu. Takie są potężne młyny też oczywiście przykryte i tam się też mieli to razem z wodą. To nie jest tak, że to się mieli na sucho i tam nie wiem ktoś pałką do ziemniaków to mieli. Tylko są potężne młyny, które to mielą na mokro, tam nie ma możliwości pylenia. To też jest zakład zabudowany szczególnie, nie stoją na powierzchni tylko są*

zabudowane. To jest obszar o gabarytach no takiej hali produkcyjnej. Następnie jak to jest zmielone do formy piasku, trafia to do takiej sali gdzie takie są olbrzymie wanny i tam się robi taką pianę, że te minerały się podnoszą w tej pianie. To tak jak w wannie się robi, Panie to na pewno wiedzą, że jak się człowiek kąpie to na wysokości wody tworzy się tam brudna taka linia. Żona mi to każe myć a ja udaję, że nie widzę tego. Mówię że nie mam akurat okularów i nie chcę tego myć. Tak samo wykorzystując ten proces robi się pianę. W tej pianie te minerały wychodzą, jest taki zgarniacz i hlasi i ściąga tę pianę. I teraz my tę pianę odsysamy z wody i to jest właśnie nasz koncentrat. A to co spadnie na dół w tych wannach to jest piasek dolomitowy zmielony, pozbawiony minerałów rudnych. I to jest właśnie ten odpad poflotacyjny, bo on jest odpadem w tym procesie technologicznym. Ale on nie jest jakiś tam szkodliwy, że jak się dotknie go ręką to upali rękę do łokcia. Tylko to jest po prostu no materiał dolomitowy nieużyteczny. No i teraz w formie płynnej ten materiał dolomitowy się składa na takim stawie jak tu Państwo widzicie. Oczywiście wszyscy opowiadają jaki on jest ten staw niebezpieczny, co tam się może nie stać, że jakieś pylenie jest, nie wiadomo co. To jest normalna budowla, że pod spodem ma izolację. Teraz nie możemy stawu budować w gołym dolomicie tylko musimy zbudować izolację. Następnie składujemy ten materiał w formę takiej przyzmy (...)

Spotkanie z Radnymi z Ogrodzieńca 17 listopada 2016

- Natomiast w skałach takich szczelinowych, które są mocne to obniżenie zwierciadła wody w ogóle się nie przekłada na osiadanie. To jest w ogóle jakiś nie wiem kosmiczny mit i przekłamanie.
- Więc nie wprowadzamy ludzi w błąd i nie opowiadamy im historii, że będzie lej depresji i będą straszne szkody. Lej depresji może być a on może nie mieć żadnego przełożenia na warunki życia człowieka. Człowiek w ogóle nie wie, że jest w leju depresji. Ale przyznacie Państwo, że nazwa lej depresji jest bardzo niewłaściwa no bo człowiek myśli, że może depresji ludzie dostaną jak będą żyli w leju depresji.
- No tak, to jeżeli ja zablokuję dopływ powietrza do (???) wyeksploatowanych, szybko je podsadzę tą rudą, którą zmieliłem, tymi odpadami poflotacyjnymi to opowieści o tym jakoby to wrzucenie odpadów poflotacyjnych do górotworu było szkodliwe i Skarb Państwa znowu zabija ludzi bo liczy tylko 1,25 zł za tonę. Proszę Państwa Skarb Państwa dlatego liczy 1,25 zł za składowanie takiej tony odpadu bo ten odpad jest w ogóle nie toksyczny.
- To że tam 10% cynku i ołowiu zostanie to nic, no po prostu on tam i tak był, no to jak my odzyskamy 90% a 10 wrzucimy go z powrotem w to samo miejsce, zatopimy to i nie będzie dostępu tlenu to nic się z tym nie będzie działo w świetle wszystkich badań tak wychodzi.
- I my rzeczywiście chcielibyśmy zrobić to co państwo tutaj mówili i to nie jest Państwa pomysł, tylko nasz, żeby zamienić tą kopalnię w przyjazną dla środowiska kopalnię wody tzn. żeby z tej kopalni te 50 m³ wody/min, to nie jest 60 mln m³ rocznie tylko to jest połowa z tego, dlatego, że w tym projekcie SRK przyjęto pewną maksymalną wartość bez weryfikacji, przyjęto z wcześniejszych dokumentacji. JESTEMY w stanie zaopatrzyć 360tys. mieszkańców czyli na pewno jesteśmy w stanie zaopatrzyć 1/3 aglomeracji śląskiej gdyby było takie zapotrzebowanie a mamy takie zapotrzebowanie, z całą pewnością jesteśmy w stanie to pokryć (...)
- Moglibyśmy że tak powiem eksploatować później tą kopalnię po jej likwidacji tzn. gdybyśmy nie zatapiali tej kopalni to na pewno gwarantuję, że woda utrzymałaby swoją jakość aż do końca świata. Gdybyśmy nie zatapiali wyrobisk, gdybyśmy utrzymywali stały poziom, że tak powiem odwodnienia - czyli jest pomysł tutaj na wykorzystanie tej wody i nie jest prawda to co Państwo mówią, że my 60 mln m³ wody, powtarzam przez 2 to trzeba podzielić, zrzucimy do rzeki i je stracimy. My mamy konkretne pomysły jak tą wodę najlepiej wykorzystać i oczywiście to wszystko jest zależne od potrzeb (...)

Odnosimy wrażenie, że wypowiedzi p. Czopa, pracownika tak renomowanej uczelni w rzeczywistości mają charakter czysto marketingowy i służą wprowadzeniu w błąd lokalnej społeczności i podmiotów gospodarczych na naszym terenie. Używa się w tym celu autorytetu uczelni i stopnia naukowego. Z tego powodu w razie konfliktu, jaki narasta wokół tej inwestycji, może powstać nie tylko w Polsce, ale i poza nią wrażenie, że AGH, renomowana europejska uczelnia jest de facto współpracownikiem firmy komercyjnej w tej inwestycji, co chyba nie jest prawdą.

W tej sytuacji, w celu jednoznacznego wyjaśnienia naszym mieszkańcom regionu, oraz posłom, którzy napisali w tej sprawie już kilka interpelacji, nasze stowarzyszenie zwraca się z uprzejmą prośbą o odpowiedź na poniższe pytania:

- Czy AGH lub odpowiedni wydział Pana szacownej uczelni podpisał kiedykolwiek umowę o współpracy z Rathdowney Polska lub jej właścicielem spółką w Luksemburgu lub właścicielem tych podmiotów, który notowany jest na giełdzie w Toronto (Kanada)? Zatem czy uczelnia otrzymała kiedykolwiek zlecenie na

wykonanie prac od tej firmy? Zwolennicy budowy kopalni używają logo AGH tak jakby rzeczywiście istniała umowa między AGH a inwestorem. Jako stowarzyszenie w pełni rozumiemy, że AGH może w drodze umownej popierać jedną ze stron sporu o budowę kopalni, jednakże chcielibyśmy mieć pewność, iż rzeczywiście AGH opowiedziało się po stronie inwestora i ma z nim umowę.

- Na jakich zasadach firma Rathdowney współpracuje już od kilku lat z pracownikami AGH? Czy jest to forma oddelegowania tych osób do tej komercyjnej firmy? Tzn. czy pracownicy AGH czynią to na własne zlecenie (poza zatrudnieniem w AGH) czy też za pełną zgodą swoich przełożonych. Prosimy o wyjaśnienie w tym zakresie. Czym innym jest prywatne stanowisko danej osoby (która ma do tego pełne prawo) a czym innym oficjalne reprezentowanie tak prestiżowej uczelni o randze światowej jak AGH.
- Kogo te osoby reprezentują obecnie, czyli w roku 2014 - 2017 – uczelnię czy tylko inwestora?
- Czy pracownicy AGH współpracujący od lat z Rathdowney otrzymali prawo do korzystania z licznych opracowań znajdujących się w dorobku AGH a dotyczących spraw złóż rud cynku i ołowiu w rejonie Zawiercia, jakie m.in. wykonywała AGH w ramach różnych zleceń rządowych? Chodzi tu przede wszystkim o liczne opracowania hydrogeologiczne a także opracowania wykonywane przy okazji zleceń rządowych przez pracowników AGH od dziesiątków lat. M.in. w latach 70-tych (w epoce innego ustroju, czyli w PRL) były prowadzone szerokie badania i próby uruchomienia kopalni cynku i ołowiu w tym rejonie. Badania te są dostępne także w archiwach PIG i potwierdzają, że ówczesnie, mimo wysokich cen cynku i ołowiu, zrezygnowano z eksploatacji ze względu na zbyt duże koszty społeczne i ekonomiczne. Na jakich zasadach się to odbywa? Tzn. wnioskujemy o informację, czy jest jakaś umowa AGH-Rathdowney o udostępnienie know-how uczelni lub określonych materiałów we własności AGH? Jeśli tak to prosimy o udostępnienie listy takich opracowań i zasad wykorzystania ich przez drugą stronę sporu.

Państwa odpowiedzi pozwolą nam potwierdzić wiarygodność prezentowanych przez ekspertów Rathdowney Poland sp. z o.o. analiz, w których przywoływany jest autorytet Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Zwracamy również uwagę na fakt, iż jeśli AGH jest stroną sporu o budowę kopalni tzn. posiada podpisane i ważne umowy z Rathdowney lub jej spółkami to w takiej sytuacji będziemy wnioskować o wyłączenie formalne AGH i jego pracowników z jakichkolwiek procedur opiniowania wniosków koncesyjnych czy innych prac dotyczących tych złóż cynku i ołowiu w rejonie Zawiercia. Z tego powodu oczekujemy na Pana odpowiedź i ewentualnie skierujemy ją także do właściwego organu koncesyjnego o ile rzeczywiście AGH jest doradcą firmy Rathdowney Polska w tym sporze.

Dane kontaktowe:

Stowarzyszenie Nie dla kopalni Cynku i Ołowiu
42-400 Zawiercie
ul. Zaparkowa 23
tel. 791 984 852
e-mail: Stowarzyszenie@niedlakopalni.org
strona: www.niedlakopalni.org

Załączniki:

KRS,
Uchwały Rady Miejskiej w Zawierciu,
CD z nagraniami ze spotkań ze społecznością lokalną,
Lista obecności na spotkaniu z radnymi w Łazach.

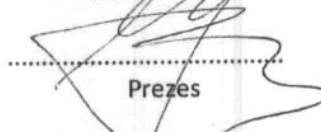
Z poważaniem

Mariusz Golenia

V-ce Prezes

Marek Szeles

Prezes

Stowarzyszenia Nie dla Kopalni Cynku i Ołowiu

Akademia Górniczo-Hutnicza
Im. Stanisława Staszica
w Krakowie
BIURO REKTORA

18.08.17

**NIE DLA KOPALNI
CYNKU I OŁOWIU**

Stowarzyszenie „Nie dla kopalni cynku i ołowiu”, ul. Zaparkowa 23, 42-400 Zawiercie, e-mail: stowarzyszenie@niedlakopalni.org

SPRAWOZDANIE z działalności Stowarzyszenia NIE DLA KOPALNI CYNKU I OŁOWIU za 2017 rok

Marek Szeles – Prezes Stowarzyszenia
Marusz Golenia - V-ce Prezes Stowarzyszenia

22 stycznia 2018 rok

Stowarzyszenie „NIE dla Kopalni Cynku i Ołowiu” zostało powołane do życia w grudniu 2015 roku, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w lutym 2016 roku pod numerem KRS nr 0000603200.

Celami statutowymi Stowarzyszenia jest:

1. Przeciwdziałanie powstaniu kopalni cynku i ołowiu w rejonie Jury Krakowsko-Częstochowskiej,
2. Upowszechnianie wiedzy w zakresie zagrożeń dla środowiska i warunków życia mieszkańców rejonu Jury Krakowsko - Częstochowskiej, związane z ewentualną budową kopalni cynku i ołowiu,
3. Wspieranie ochrony stanu środowiska przyrodniczego w szczególności w zakresie skażenia wód oraz powietrza mogących powstać w związku z ewentualną budową kopalni cynku i ołowiu,
4. Przeciwdziałanie powstawaniu i skutkom szkód górniczych mogących powstać w związku z ewentualną budową kopalni cynku i ołowiu i zachowanie rozwoju środowiska zrównoważonego.

Priorytety

Koncesje Rathdowney na poszukiwanie i rozpoznawanie rud cynku i ołowiu są ważne do:

- **Koncesja 26/2010/P** na obszarze złóż „Zawiercie I”, „Zawiercie II”, „Rodaki-Rokitno Szlacheckie” położonych w gminach Łazy i Ogrodzieniec – przedłużona w 2014 roku, ważna do maja 2020 roku.
- **Koncesja 34/2010/P** na obszarze złóż „Zawiercie I” i „Marciszów” położonych na obszarze gmin Zawiercie, Poręba, Łazy i Ogrodzieniec – przedłużona w 2014 roku, ważna do lipca 2020 roku.
- **Koncesja 27/2012/P** na obszarze złóż „Chechło” położonych w gminach Klucze, Łazy i Ogrodzieniec – ważna do września 2022 roku.

Przed upływem tych terminów Rathdowney musi przedłużyć koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie rud cynku i ołowiu lub wystąpić o koncesje na wydobycie – w obydwu przypadkach ma pierwszeństwo przed innymi kontrahentami.

Kluczowym wydawało się więc zintensyfikowanie działań zmierzających do:

- Pozyskiwania informacji o zagrożeniach wynikających z funkcjonowania kopalni cynku i ołowiu, zakładów przetwarzania, hałd i osadników z odpadami poflotacyjnymi,
- Monitorowania poczynań inwestora w Polsce i w Kanadzie z uwzględnieniem Giełdy w Toronto,
- Informowania społeczeństwa, władz samorządowych i organów administracyjnych o zagrożeniach,
- Opracowania step by step harmonogramu działań, które musi wykonać inwestor celem uzyskania wymaganych koncesji, decyzji, pozwoleń ze wskazaniem miejsc wrażliwych, w których moglibyśmy podjąć działania.

Wiedza nt. szkodliwości działalności polegającej na wydobyciu rud cynku i ołowiu, ich przetwarzaniu w procesie flotacji, składowaniu odpadów na hałdach oraz szlamów w stawach poflotacyjnych jest powszechnie dostępna zarówno w literaturze krajowej jak i światowej.

Najaktualniejszy Raport dot. potencjalnego oddziaływania eksploatacji złoża rud cynku i ołowiu Zawiercie 3, zlokalizowanego w gminach Zawiercie, Łazy, Poręba i Ogrodzieniec, został wykonany w lutym 2016 roku przez ekspertów renomowanej firmy Multiconsult Polska sp. z o.o. - *Analiza wpływu potencjalnej budowy kopalni cynku i ołowiu w okolicach Zawiercia na otoczenie.*

Sprzeczności w informacjach podawanych przez inwestora w Polsce i w Kanadzie

Ostatni Raport techniczny wykonany w grudniu 2014 roku na zlecenie Rathdowney Resources Ltd. przez brytyjską firmę SRK Consulting (*NI 43-101 Technical report on a preliminary economic assesment of the OLZA zinc-lead project of Poland*) można znaleźć na kanadyjskiej stronie firmy http://www.rathdowneyresources.com/i/pdf/rdr/U6121_Olza%20PEA_Final_Ir.pdf).

Mimo, że opracowany pod kątem zabezpieczania funkcjonowania obiektów kopalni, zakładów przetwarzania, stawów do magazynowania szlamów poflotacyjnych, a nie zagrożeń dla lokalnej społeczności, można z niego pozyskać wiele istotnych informacji. W Raporcie SRK znajdujemy wiele zbieżności z ANALIZĄ (...) wykonaną przez MCP dla złoża Zawiercie 3 oraz SPOŁECZNYMI UWARUNKOWANIAMI (...) J.Badery i J.Cabały dla złoża Rokitno Szlacheckie-Rodaki.

Informacje podane na stronie spółki-matki <http://www.hdimining.com/s/Rathdowney.asp> wskazują, że władze firmy nie podjęły dotychczas decyzji o realizacji inwestycji.

Propagowane wiedzy o faktycznym oddziaływaniu kopalni

Polscy przedstawiciele Rathdowney (kierownictwo, eksperci), mimo że badania nie zostały zakończone i opublikowane, propagują w Polsce informacje sprzeczne z powszechną wiedzą o oddziaływaniu tego rodzaju inwestycji oraz sytuacji finansowej inwestora, z informacjami na kanadyjskich stronach firmy jak i na giełdzie w Toronto.

W wystąpieniu z listopada 2017 roku Rathdowney pisze, że: będzie to kopalnia przyjazna dla środowiska, dzięki niej Polska mogłaby wzmocnić swoje aspiracje do osiągnięcia pozycji lidera przemysłu w Europie, Rathdowney cieszy się poparciem lokalnej społeczności a także władz samorządowych, firma przyczyniła się do z utrzymania lokalnych przedsiębiorstw,....

W związku z powyższym, za najważniejszy cel Stowarzyszenie uznało propagowanie wiedzy o faktycznym oddziaływaniu inwestycji weryfikowanej o informacje podawane na stronach kanadyjskich inwestora oraz Giełdy w Toronto przez umieszczanie stosownych informacji na:

- ✓ Facebook'u <https://www.facebook.com/Stowarzyszenie-Nie-dla-kopalni-cynku-i-o%C5%82owiu-185318761842542/>,
- ✓ oraz na stronie internetowej www.niedlakopalni.org

Dwa pierwsze Informatory Stowarzyszenia nt. zagrożeń wynikających z planowanej budowy kopalni cieszyły się dużą popularnością, co zmotywowało nas do prac nad kolejnym numerem.

Weryfikowanie informacji inwestora

Okazją do weryfikowania informacji podawanych przez inwestora były:

1. Spotkania z przedstawicielami:

- ✓ Lokalnej społeczności – Poręby, Zawiercia, Łaz, Ogrodzieńca,
- ✓ Władz samorządowych oraz Rady Gospodarczej,
- ✓ Organizacji lokalnych – np. Uniwersytetem III wieku w Łazach, Klubem Miłośników Ziemi Zawierciańskiej,
- ✓ Podmiotów, których działalność statutowa powiązana jest ze środowiskiem – Dyrekcją Parków Krajobrazowych, JOPR,.

2. Wystąpienia z opiniami do:

- ✓ Dokumentów prawa lokalnego
- ✓ lub nowelizowanych aktów prawnych.

3. Piątkowe dyżury

4. Udział w Seminarium pt. *„Konflikty w gospodarowaniu przestrzenią i zasobami Ziemi”* zorganizowanym przez Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego.

Propagowane wiedzy o faktycznym oddziaływaniu kopalni

Raport Multiconsult oraz aktualne materiały wg potrzeb zostały przekazane dotychczas osobiście na spotkaniach lub przesłane pocztą do:

- ✓ Prezes Rady Ministrów,
- ✓ Ministerstwa Środowiska,
- ✓ Ministerstwa Rozwoju,
- ✓ Sejmu RP oraz indywidualnie do posłów wybranych komisji i okręgów,
- ✓ KZGW, RZGW,
- ✓ Zarządu Powiatu Zawierciańskiego,
- ✓ Prezydenta Zawiercia i Burmistrzów Łaz, Ogrodzieńca oraz Poręby,
- ✓ Radnych gmin: Zawiercie, Łazy, Ogrodzieniec, Poręba,
- ✓ Członków Rady Gospodarczej przy Prezydencie Zawiercia,
- ✓ Przedsiębiorstw zarządzających gospodarką wodno-kanalizacyjną w 4 gminach,
- ✓ Dyrekcji Nadleśnictwa Siewierz,
- ✓ Dyrekcji Parków Krajobrazowych,
- ✓ JOPR
- ✓ Spółdzielni Mieszkaniowych „Zawiercie”, „Hutnik”, ...

Cytowane materiały były załączane każdorazowo do wystąpień oraz korespondencji z organami administracji.

Interpelacje złożyli Posłowie

**Biurowo Poselskie Posła na Sejm RP
Dariusza Starzyckiego
ul. Św. Wojciecha 2
43-600 Jaworzno**

**Interpelacja poselska
do Ministra Środowiska
w sprawie planowanej budowy kopalni cynku i ołowiu na terenie powiatu
zawierciańskiego**

W związku z interwencją mieszkańców powiatu zawierciańskiego zwracam się do Pana Ministra w sprawie planowanej przez kanadyjską firmę Rathdowney budowy kopalni cynku i ołowiu na złożu Zawiercie 3, w gminach powiatu zawierciańskiego. Firma ta planuje wydobywać złoża na terenie szczególnie pod względem walorów środowiskowych tj. Jurze Krakowsko – Częstochowskiej. Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że budowa tej kopalni może negatywnie wpłynąć na środowisko naturalne i pogorszyć również walory turystyczne tego terenu.

W celu przeciwdziałania powstaniu kopalni cynku i ołowiu w rejonie Jury Krakowsko-Częstochowskiej powołane zostało w grudniu minionego roku „Stowarzyszenie Nie Dla Kopalni Cynku i Ołowiu” które przedstawiło szereg zastrzeżeń do planowanej inwestycji. Stowarzyszenie skupia mieszkańców powiatu zawierciańskiego i nie tylko. To wskazuje na wyraźny sprzeciw lokalnej społeczności.

W związku z powyższym zwracam się z zapytaniem do Pana Ministra czy Ministerstwo przeanalizuje tą sytuację pod kątem uwag mieszkańców powiatu zawierciańskiego tak, aby nie dopuścić do ewentualnych zagrożeń opisanych powyżej? W załączeniu przesyłam stanowisko w/w stowarzyszenia opisujące wszystkie niezbędne kwestie określające sytuację dotyczącą budowy kopalni.

Dariusz Starzycki

Poseł na Sejm RP

Interpelacja nr 12157

do prezesa Rady Ministrów

w sprawie planowanej kopalni cynku i ołowiu w Zawierciu oraz wyjaśnienia, czy doszło do naruszenia prawa przez urzędników rozpatrujących wnioski Stowarzyszenia "Nie dla kopalni cynku i ołowiu" z 3.10.2016 r.

Zgłaszający: Małgorzata Pępek

Data wpływu: 27-04-2017

Szanowna Pani Premier!

Zaniepokojenie mieszkańców miejscowości Zawiercie zlokalizowanej w woj. śląskim budzi fakt planowanego umiejscowienia na tym terenie kopalni cynku i ołowiu. Z tego powodu zostało powołane do życia Stowarzyszenie "Nie dla kopalni cynku i ołowiu", którego zadaniem jest informowanie mieszkańców o zagrożeniach wynikających z ewentualnej budowy kopalni.

Stowarzyszenie to z oburzeniem przyjęło do wiadomości treść pisma Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, będącego odpowiedzią na wniosek z dnia 3 października 2016 roku, skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, który był jednocześnie merytorycznie uzasadnioną skargą na dotychczasowe działania podległych urzędników, w szczególności ministra środowiska i prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. W piśmie tym wykazano zaniechania ww. osób przy procedowaniu aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami z przyjęciem w załączniku nr 31 inwestycji o nazwie "Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie 3".

Ponadto wątpliwości stowarzyszenia budzi fakt, iż zaniechania te naruszają dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 roku, ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L 327 z dnia 22 grudnia 2000 roku) oraz art. 113 ustawy Prawo wodne, które stanowią podstawę prawną planowania w gospodarowaniu wodami. Z tego względu członkowie stowarzyszenia zmuszeni byli zainteresować sprawą Komisję Europejską.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Premier o zajęcie stanowiska: Czy tak jak podnoszą zainteresowani ze Stowarzyszenia "Nie dla kopalni cynku i ołowiu", doszło do naruszenia prawa? Czy dochowano przewidzianych prawem procedur?

Z poważaniem,
Małgorzata Pępek
Poseł na Sejm RP

Zapytania poselskie i interpelacje złożyli Posłowie:

Zapytanie nr 4008

do ministra środowiska
w sprawie skutków zdrowotnych i środowiskowych związanych z potencjalną budową podziemnej kopalni cynku i ołowiu w pow. zawierciańskim w woj. śląskim

Zgłaszający: Beata Malecka-Libera

Data wpływu: 30-07-2017

Szanowny Panie Ministrze,

w dniu 18 października 2016 r. rząd zatwierdził aktualizację Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły, z wprowadzoną w załączniku nr 31 inwestycją o nazwie „Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie 3”. Powyższe nastąpiło pomimo zastrzeżeń samego inwestora który sygnalizował, że przedsięwzięcia może spowodować nieosiągnięcie dobrego stanu wód, zgłaszając tzw. odstępstwo osiągnięcia celów środowiskowych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej, zarówno dla wód powierzchniowych jak i podziemnych, na znacznym obszarze województwa śląskiego i małopolskiego.

Przypomnienia wymaga że przyjęta w 2000 roku przez Unię Europejską Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia zakres wspólnotowego działania w ramach polityki wodnej. Jej celem jest przede wszystkim ochrona i poprawa stanu wód gruntowych i powierzchniowych, jak również ekosystemów wodnych i łądowych. Dyrektywa promuje zrównoważone korzystanie z wód oraz dąży do poprawy stanu środowiska wodnego poprzez stopniową redukcję zanieczyszczeń, ograniczenie zrzućto szkodliwych substancji oraz emisji niebezpiecznych związków. Co istotne, Ramowa Dyrektywa Wodna jest dyrektywą środowiskową, a więc stosowanie odstępstw w jej wypełnianiu powinno być wyjątkiem, a nie regułą, co wypominał Polsce m.in. Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z dnia 30 czerwca 2016 r. ze skargi Komisji Europejskiej, która zarzuciła Polsce, że nie wywiązuje się z obowiązku przyjęcia przepisów unijnego prawa wodnego. Jak wskazują zlecenie przez zaniepokojonych mieszkańców powiatu zawierciańskiego opracowania specjalistyczne dotyczące oddziaływania przedmiotowej inwestycji na środowisko naturalne na tym obszarze, budowa kopalni cynku i ołowiu niesie za sobą poważne ryzyko zmian w wodach podziemnych wskutek pompowania wody celem odwodnienia przyszłej kopalni oraz możliwego wtórnego zanieczyszczenia. Zmiany te dotyczyć będą głęboko zalegających warstw wodonośnych, w których prowadzone będzie pompowanie jak i wszystkich innych, które pozostają z nimi w łączności hydraulicznej. Zanieczyszczenie w wodach podziemnych powstawać będzie wskutek procesu utleniania rud siarczkowych w odwodnionym górotworze oraz poprzez ułatwioną infiltrację zanieczyszczeń z powierzchni do głębszych poziomów wodonośnych. Po zakończeniu eksploatacji zanieczyszczone wody podziemne mogą być niezdatne do użycia na cele pitne przez setki lat. Obecnie są to wody wykorzystywane jako główne źródło wody pitnej dla mieszkańców Zawiercia i okolic oraz dla lokalnych przedsiębiorców.

Poza powyższym, uruchomienie odwadniania złoża Zawiercie III naruszy chwiejną równowagę jaka istnieje na terenie na południe od tego rejonu. Zanieczyszczenia zamiast być splukiwane do Białej Przemszy i dalej do Wisły będą przenoszone na północ z wodami jurajskimi i triasowymi w kierunku ujęć miasta Ogrodzieńca i ujęć w gminach Łazy i Zawiercie. To jest kluczowe zagrożenie dla gmin Ogrodzieńce, Zawiercie, Łazy a także innych rejonów. Poważne ryzyko wiąże się także z osiadaniami terenu i zmianami w płytko zalegających wodach gruntowych. Zmiany te mogą mieć negatywny wpływ na cenę siedliska przyrodnicze, szczególnie te uzależnione od dostępności wód gruntowych i powierzchniowych lub specyficznego mikroklimatu. Zmiany w płytkich wodach gruntowych mogą również wpływać na nośność gruntów i pośrednio oddziaływać na budynki oraz infrastrukturę powodując ich uszkodzenie. Kolejne ryzyka związane są z przeróbką wydobytej rudy i wyodrębnianiem z niej koncentratu cynku i ołowiu. W wyniku tego procesu powstawać będą znaczące ilości odpadów, które będą musiały być składowane. Niewłaściwe metody składowania, mogą spowodować, że odpady staną się źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych lub powietrza za skutkiem nadmiernego pylenia. Oba te zjawiska mogą mieć niestety znaczące negatywne oddziaływanie na zdrowie okolicznych mieszkańców. Przeróbka rudy wymaga przede wszystkim bardzo czystego jej zielenia, istnieje ryzyko, że dostępne technologie ograniczania emisji pyłu nie będą wystarczające. Ta sytuacja spowoduje, że rozdrobniony pył pogorszy jakość powietrza w regionie, zwiększając ryzyko dla zdrowia mieszkańców. Podczas mielenia i innych operacji przeróbki rudy do środowiska mogą dostawać się pierwiastki współwystępujące w tej rudzie takie jak arsen, tal, kadm, gal, german, srebro i szereg innych. Ich działanie na środowisko może być istotne i nieetyczne.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę o odpowiedź czy Ministerstwo posiada lub zleciło przeprowadzenie badań związanych z oceną oddziaływania tej inwestycji na środowisko oraz zdrowie mieszkańców?

Poseł na Sejm RP

Beata Malecka-Libera

Interpelacja nr 9089

do prezesa Rady Ministrów

w sprawie wyjaśnienia czy doszło do rażącego naruszenia prawa przez urzędników rozpatrujących wniosek Stowarzyszenia „Nie dla kopalni cynku i ołowiu” z siedzibą w Zawierciu z dnia 3 października 2016 r., znak 49/10/2016 w sprawie dotyczącej inwestycji „Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie”

Zgłaszający: Paweł Bańkowski

Data wpływu: 03-01-2017

Warszawa, dnia 3 stycznia 2017 r.

Szanowna Pani Premier,

do mojego biura poselskiego wpłynęło pismo Stowarzyszenia „Nie dla kopalni cynku i ołowiu” z siedzibą w Zawierciu, w którym wskazane zostały zaniechania urzędników przy rozpatrywaniu wniosku Stowarzyszenia w sprawie dotyczącej inwestycji „Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie”.

Sprawa dotyczy pisma Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 12 października 2016 r. znak sprawy: DSO. 5 WA.5713.5759.2016. CM.

Przedstawiciele Stowarzyszenia są oburzeni treścią pisma Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (KPRM), podpisanego przez Cezarego Michalskiego głównego specjalistę w sprawie nadania biegu wnioskowi z dnia 3 października 2016 roku znak: 49/10/2016, skierowanego do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w sprawie skreślenia z aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły, zatwierdzonego na posiedzeniu Rady Ministrów 22 lutego 2011 r. (MP nr 49, poz. 549), z załącznika nr 31 inwestycji: Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie 3.

Wniosek ten zawierał równocześnie skargę na dotychczasowe działania podległych urzędników, w szczególności Ministra Środowiska, Prezesa KZGW. Skarga została merytorycznie uzasadniona, zarzuty potwierdzone opiniami specjalistów. W przedmiotowej skardze Stowarzyszenie wskazało na działania (zaniechania) Ministerstwa Środowiska, KZGW i zatrudnionych tam urzędników przy procedowaniu aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami z przyjęciem w Załączniku nr 31 inwestycji o nazwie: Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie 3. Stowarzyszenie wykazało, że działania (zaniechania) naruszają dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L 327 z dnia 22 grudnia 2000 r.) i art. 113 ustawy Prawo wodne, które stanowią podstawę prawną planowania w gospodarowaniu wodami.

Przedstawiciele Stowarzyszenia wskazali ponadto, że działania (zaniechania) urzędników mogą stanowić źródło odpowiedzialności władzy publicznej za szkodę wyrządzoną przez władzę publiczną w oparciu o art. 417 i 417(1) Kodeksu cywilnego.

Po kilku dniach od skierowania obszernej merytorycznej skargi i wniosku do Stowarzyszenia wpłynęło do wiadomości pismo podpisane przez Cezarego Michalskiego, głównego specjalistę skierowane do Ministerstwa Środowiska (nawet nie do Ministra Środowiska) z prośbą o udzielenie zainteresowanym odpowiedzi.

Taki tryb załatwienia przez departament sprawy spotkał się z oburzeniem przedstawicieli Stowarzyszenia. Sposób załatwienia dowodzi faktu, że nikt z odpowiedzialnych urzędników nie chciał zapoznać się z treścią wystąpienia i skargi. Nie pochylił się nad podnoszonymi problemami, zagrożeniami dla społeczności, środowiska, w obronie których Stowarzyszenie działa i występuje.

Według informacji pozyskanych od Stowarzyszenia sposób potraktowania ich wniosku zdecydował o zainteresowaniu sprawą Komisji Europejskiej i w najbliższych dniach skierowane zostanie wystąpienie w sprawie nieprzebrzeżenia dyrektyw 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L 327 z dnia 22 grudnia 2000 r.) na ręce komisarza Karmenu Vella, komisarza ds. środowiska, gospodarki morskiej i rybołówstwa.

Stowarzyszenie zwraca ponadto uwagę na obowiązujące w zakresie rozpatrywania skarg i wniosków przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, czyli m.in. art. 221 § 2. Skargi i wnioski mogą być składane do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej, § 3. Skargi i wnioski można składać w interesie publicznym, (...) art. 223. § 1. Organy państwowe, organy samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych - rozpatrują oraz załatwiają skargi i wnioski w ramach swojej właściwości. § 2. Pracownik organu państwowego, pracownik samorządowy oraz organu organizacji społecznej, winny niewłaściwego i nietermiennego załatwienia skargi i wniosków, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa. Art. 227. Przedmiotem skargi może być w szczególności zaniechanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe wdrożenie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników. Art. 228. Skargi składa się do organów właściwych do ich rozpatrzenia.

Zgodnie z art. 229 pkt 8 K.p.a. organem właściwym do rozpatrzenia skargi na Ministra jest Prezes Rady Ministrów, a na organ centralny i jego kierownika - organ, któremu podlega.

Nie zachodziły zatem przesłanki z art. 231 K.p.a., aby skargę przekazywać do Ministerstwa Środowiska.

W ocenie Stowarzyszenia - przy załatwieniu opisanej wyżej sprawy - rażąco naruszone zostały zasady wyrażone w art. 232 § 1 KPA, w myśl którego Organ właściwy do rozpatrzenia skargi może ją przekazać do załatwienia organowi niższego stopnia, o ile skarga nie zawiera zarzutów dotyczących działalności tego organu. Rażąco naruszenie prawa jest wynikiem niezapoznania się z merytorycznie uzasadnionymi zarzutami wobec Ministra Środowiska, Prezesa KZGW, ze wskazanymi zażaleniami, nienależytymi wykonywaniami zadań przez właściwe organy, przez ich pracowników, naruszenie praworządności, interesów społeczności lokalnej, w imieniu których działa skarżący.

Szanowna Pani Premier, reasumując powyższe proszę uprzejmie Panią Premier o zapoznanie się z treścią pisma Stowarzyszenia „Nie dla kopalni cynku i ołowiu” z siedzibą w Zawierciu z dnia 3 października 2016 roku - znak 49/10/2016 - w sprawie dotyczącej inwestycji „Budowa podziemnej kopalni w celu wydobycia rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie” i niezwłoczne wyjaśnienie, czy doszło w tym wypadku do rażącego naruszenia prawa przez urzędników państwowych, zajęcie stanowiska wobec stawianych w nim zarzutów zgodnie z zakresem uprawnień, kompetencji przez organy właściwe do załatwienia sprawy.

Z wyrazami szacunku

Paweł Bańkowski

Poseł na Sejm RP

Stowarzyszenie występowało w 2017 roku do organów administracji i podmiotów powiązanych z tematem:

- Władz samorządowych,
- Ministerstwa Rozwoju,
- Ministerstwa Środowiska,
- WSA,
- KZGW,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego,
- Akademii Górniczo Hutniczej,
- Wodociągów,
- Dyrekcji Parków Krajobrazowych,
- Naczelnika JOPR,
- Oraz innych organów, od których jeszcze oczekujemy na odpowiedź.

Sprawozdanie z działalności

Seminarium

Stowarzyszenie otrzymało zaproszenie z Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego do udziału w Seminarium pt. „*Konflikty w gospodarowaniu przestrzenią i zasobami Ziemi*” w dniach 28-29 września 2017 roku.

M.Sadowska, P.Syrczyński z Multiconsult Polska oraz M.Golenia V-ce Prezes Stowarzyszenia wygłosili 28 września 2017r. w panelu „*Kopać? Nie kopać? Oto jest pytanie*” referat pt. „*Wyznaczenie priorytetów rozwoju regionu (powiatu zawierciańskiego) na przykładzie konfliktu pomiędzy eksploatacją rud cynku i ołowiu i ochroną zasobów wód podziemnych*”.

Nas przedstawiciele zaprezentowali skrótowo, ze względu na ograniczenia czasowe, kolejno: historię regionu, stan środowiska, ceny wody w miastach województwa, potencjał przyrody, potencjał turystyczny (zabytki, szlaki, turystyka biznesowa).

W dalszej części przedstawili: konsekwencje stawiania na górnictwo, dochody z górnictwa, odpowiedzialność za szkody, bilans kosztów wg Raportu technicznego Rathdowney, koszty likwidacji kopalni, rekultywacji i modernizacji kanalizacji.

W następnej kolejności: oddziaływanie kopalni na wody, konflikt z obszarami chronionymi, dlaczego wcześniej poniechano budowy, konflikt z inwestycjami drogowymi, perspektywy rozwoju regionu, strefy aktywności gospodarczej. gospodarczej.

Prezentacja miała na celu przedstawienie 2 strategii rozwoju:

1. Postawienie na zrównoważony rozwój i czyste kierunki rozwoju gospodarczego: turystyka i innowacyjny przemysł w strefach gospodarczych.
2. Ewentualna budowa kopalni na jednym z ostatnich złóż cynku i ołowiu w kraju w zasadzie na eksport – z konsekwencjami w postaci ograniczania dostępu do dobrej jakości wody, milionami ton odpadów, szkodami w infrastrukturze.

Stowarzyszenie promuje pierwszą drogę rozwoju, pozostawiając złoża dla przyszłych pokoleń - kiedy ich wartość wzrośnie a metody wydobycia i przetwarzania będą bezpieczne dla społeczeństwa.

Prezentację Stowarzyszenia i dla kontrastu link do prezentacji eksperta Rathdowney rozesłano do Starostwa, Rady Powiatu, Prezydenta Zawiercia, Burmistrzów Łaz, Ogrodzieńca, Poręby oraz Radnych 4 gmin a także Przewodniczącego Rady Gospodarczej przy Prezydencie Zawiercia.

Opiniowanie aktów prawnych

Stowarzyszenie wysyłało do właściwych organów (Sejmu, Ministerstwa Środowiska, KZGW) opinie do nowych lub nowelizowanych aktów prawnych:

- Aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami
- Polityki Surowcowej Państwa
- Zmian w Ustawie Prawo geologiczne i górnictwo

Stowarzyszenie uczestniczy w procesie planistycznym gmin Zawiercie, Łazy, Ogrodzieniec, Poręba. Przy każdorazowej zmianie Studium uwarunkowań (Zawiercie, Ogrodzieniec) lub Przestrzennego planu zagospodarowania miasta (Zawiercie) przestaliśmy stanowisko Stowarzyszenia wnioskujące wprowadzenie zapisów ustanawiających poniższe zakazy:

1. *Zakaz ustanawiania obszarów górniczych i terenów górniczych dla kopalń podziemnych cynku i ołowiu oraz zakaz lokalizacji wyścigów upadkowych na terenie całej gminy w tym w szczególności oznaczonych symbolami właściwymi dla terenów przemysłowych.*
2. *Zakaz realizacji przedsięwzięć na terenie całej gminy, prowadzących do obniżenia poziomu wód podziemnych. Postulat wynika ze względu na zagrożenie dla stabilności geotechnicznej obecnie istniejących obiektów produkcyjnych, mieszkalnych i infrastrukturalnych, itp.*
3. *Zakaz realizacji przedsięwzięć w gminie, prowadzących do obniżenia poziomu wód powierzchniowych, zaniku cieków wodnych oraz tworzenia lejów depresji. Postulat wynika z ochrony zasobów wód, z których korzysta ludność, rolnictwo i gospodarka powiatu zawierciańskiego.*
4. *Zakaz realizacji przedsięwzięć polegających na przetwarzaniu odpadów niebezpiecznych lub innych niż niebezpieczne pochodzących z wydobywania i przetwórstwa rud cynku i ołowiu.*
5. *Zakaz lokowania stawów osadczycy, miejsc czasowego magazynowania oraz składowisk odpadów niebezpiecznych lub innych niż niebezpieczne pochodzących z wydobywania i przetwórstwa rud cynku i ołowiu.*
6. *Zakaz lokowania przedsięwzięć mogących powodować osiadanie gruntu o więcej niż 0,01 metra.*
7. *Zakaz lokowania na terenach przemysłowych części naziemnej kopalń podziemnych eksploatujących metale.*

Stowarzyszenie monitoruje podobne przedsięwzięcia w rejonach gdzie prowadzone są podobne działania np. w gminie Klucze.

Po 2 latach działania Stowarzyszenia na czoło wysunął się temat możliwości zachwiania istniejącego systemu gospodarowania wodami w regionie w związku z:

- ✓ Planami budowy kopalni z zakładem przetwarzania, hałdą, dołami ze szlamami poflotacyjnymi – których konsekwencją będzie zanieczyszczenie wód, obniżenie ich poziomu prowadzące do powstania leja depresji, podtopień na obszarze zrzutu wód pokopalnianych,...
- ✓ Transpozycją dyrektyw Unii Europejskiej do polskiej legislacji, która będzie skutkować zaostrzeniem istniejących regulacji.

Efektom będzie:

- ✓ Ograniczenie dostępu do dobrej jakości wód w odpowiedniej ilości,
- ✓ Wzrost kosztów z tytułu opłat za wodę i koniecznych inwestycji dostosowawczych.

Z tego tytułu większość działań Stowarzyszenia poświęcona była temu tematowi – wystąpienia do organów, opinie do aktów prawnych, spotkania.

Propagowane wiedzy o faktycznym oddziaływaniu kopalni

Organizowaliśmy spotkania z mieszkańcami na lokalnych event'ach oraz w ruchliwych punktach miast, na których udostępniano materiały wskazujące na zagrożenia wydobyciem i przetwórstwem rud cynku ołowiu, prezentowano zdjęcia Jury i szkody górnicze, zbierano podpisy pod protestem m.in. - w Zawierciu, Ogrodzieńcu.

Propagowane wiedzy o faktycznym oddziaływaniu kopalni

Ekspowaliśmy zdjęcia obrazujące krajobrazy Jury skonstrastowane ze szkodami górniczymi w Domu Kultury w Porębie.

Propagowane wiedzy o faktycznym oddziaływaniu kopalni

Ustawiono tablice „*Stop dla kopalni cynku i ołowiu. Skażenie nieodwracalnie zmieni to miejsce. www.niedlakopalni.org*” - w miejscach wymagających szczególnej ochrony:

- Przy zalewie we Włodowicach,
- W Skarżycach – Okiennik – przy zielonym szlaku, drodze Zawiercie-Skarżyce,
- Na Podzamczu przy Parku Rozrywki,
- w Zawierciu – przy stawie Łakoty, basenie, źródłach Warty,...

Propagowane wiedzy o faktycznym oddziaływaniu kopalni

W bieżącym roku pojawiły się artykuły na temat ewentualnej budowy kopalni na łamach Dziennika Zachodniego, Kuriera Zawierciańskiego, Informatora Miejskiego, Forum Express, ...

Stowarzyszenie wydało drugi INFORMATOR zawierający artykuły w tematach:

- ✓ Mija rok – podsumowujący dotychczasowe działania
- ✓ Zawierciańska kopalnia wody – bilans wody, ceny, zagrożenia wynikające z możliwości budowy kopalni
- ✓ Interpelacja poselska
- ✓ Czym grozi budowa kopalni?
- ✓ Problemy z wodą
- ✓ Ile jest warta informacja geologiczna?
- ✓ Stan wód się pogorszy
- ✓ Kopalnia cynku i ołowiu to duże ryzyko
- ✓ Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
- ✓ Kto ma coś do ukrycia?
- ✓ Prawdy i Półprawdy.

Planujemy kontynuowanie dotychczasowych działań a także:

1. Wydanie kolejnego informatora.
2. Zbieranie podpisów pod listami protestów przeciw budowie kopalni.
3. Poszukiwanie informacji o oddziaływaniu tego typu działalności, instalacji.
4. Występowanie do organów w sprawie prawidłowości postępowania administracyjnego.
5. Udział w pracach legislacyjnych: Ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze, Ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej (...) oraz aktów wykonawczych z nich wynikających,. Spotkania ze społecznością lokalną i władzami samorządowymi.
6. Monitorowanie poczynąń Rathdowney w Polsce oraz na stronach firmy w Kanadzie i Giełdy w Toronto.

Żyjemy w rejonie o wyjątkowych walorach przyrodniczych, historycznych i środowiskowych.

Wprowadzenie do aglomeracji zawierciańskiej zamieszkiwanej przez 120 tys. mieszkańców kopalni cynku i ołowiu, spowoduje nieodwracalne szkody. Zyski będą udziałem przyszłego inwestora, natomiast koszty przywrócenia dostępu do wody, usuwania szkód w infrastrukturze, zabezpieczenia składowisk odpadów i stawów z osadami poflotacyjnymi, społeczność powiatu będzie ponosić przez następne pokolenia.

Wobec powyższego oczekujemy na poparcie działań Stowarzyszenia – zgłaszanie nowych pomysłów, inicjatyw przez środowiska lokalne bezpośrednio lub skorzystanie z poniższych danych kontaktowych.

Stowarzyszenie ostrzega zgodnie z posiadaną wiedzą, pozyskanymi informacjami, analizami ekspertów.

Decyzja o powstaniu kopalni zaburzy dotychczasowy rozwój regionu i zmieni jego wizerunek. Może się okazać elementem zaburzającym przyszłość gospodarczą, społeczną i środowiskową regionu.

Teraz mamy jeszcze wybór:

1. Postawienie na zrównoważony rozwój i czyste kierunki rozwoju gospodarczego: turystykę, rolnictwo i innowacyjny przemysł np. w rozwijających się strefach gospodarczych, czyli kontynuację strategii realizowanej od kilkunastu lat ze znaczącymi sukcesami;
1. Decyzja o budowie kopalni cynku i ołowiu (surowiec produkowany jedynie na eksport) – z konsekwencjami w postaci: zmiany strategii rozwoju regionu na rozwój górnictwa i przemysłu ciężkiego, wyłączenia przedsiębiorstw zależnych od dostępu do wody o odpowiednich parametrach, ograniczania dla mieszkańców dostępu do taniej i dobrej jakości wody, zmagazynowania milionów ton odpadów, ze szkodami górniczymi w obiektach i w infrastrukturze,....

Tegoroczne wybory samorządowe będą sprawdzianem dla startujących do władz samorządowych i na radnych

Dane kontaktowe:

Stowarzyszenie Nie dla kopalni Cynku i Ołowiu

42-400 Zawiercie

ul. Zaparkowa 23

e-mail: Stowarzyszenie@niedlakopalni.org

strona: www.niedlakopalni.org

Dyżury w każdy piątek miesiąca w godz. 13:00-15:00

W Zawierciu na ul. Zaparkowej 23